

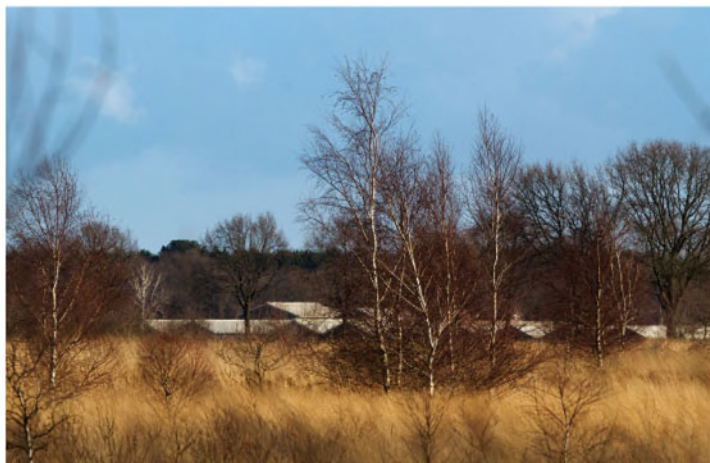

Commissie voor de
milieueffectrapportage

Herinrichting Kamp Nieuw-Milligen, gemeente Apeldoorn

Advies over reikwijdte en detailniveau van het milieueffectrapport

23 juli 2024 / projectnummer: 3800

1 Advies voor de inhoud van het MER

Het Rijksvastgoedbedrijf (RVB) wil, in opdracht van het Ministerie van Defensie, het bestaande Kamp Nieuw-Milligen nabij Uddel herinrichten. Dit is nodig om het Korps Mariniers hier te kunnen huisvesten. Daarvoor is meer en waarschijnlijk ook hogere bebouwing nodig dan nu aanwezig. Vrijwel alle bestaande bebouwing zal verdwijnen en de inrichting van het terrein zal volledig veranderen. Om de herinrichting mogelijk te maken is een aanpassing van het omgevingsplan nodig. Voor het besluit hierover wordt een milieueffectrapport (MER) opgesteld. De gemeente Apeldoorn, het bevoegd gezag, heeft de Commissie voor de milieueffectrapportage (de Commissie) gevraagd te adviseren over de inhoud van het op te stellen MER.

Essentiële informatie voor het MER

De Commissie beschouwt de volgende punten als essentiële informatie in het MER. Dat wil zeggen deze informatie nodig is om het milieubelang mee te kunnen wegen in het besluit over de herinrichting van Kamp Nieuw-Milligen. Het MER moet daarom ieder geval onderstaande informatie bevatten:

- **Een concretisering van ambities naar doelen voor Kamp Nieuw-Milligen:** maak een helder onderscheid tussen ambities, uitgangspunten en randvoorwaarden. Vertaal de ambities naar zo concreet mogelijke doelen en geef een helder beeld van de functies en activiteiten die in het gebied een plek moeten gaan vinden.
- **Onderscheidende varianten passend bij de ambities voor energie, meervoudig ruimtegebruik en mobiliteit:** ontwikkel en onderzoek maximale varianten voor deze onderwerpen. Vergelijk deze met basisvarianten die passen bij de randvoorwaarden en minimale vereisten voor elk van deze drie onderwerpen. Zo valt er duidelijk iets te kiezen en draagt het MER ook bij aan het terreinontwerp en de architectuur. Beschrijf in het MER de voorkeursvariant.
- **Heldere omschrijving van de referentiesituatie:** omdat de referentiesituatie voor de effectbeoordeling bestaat uit het werkelijke gebruik van de kazerne is een goede omschrijving daarvan essentieel.
- **Een onderzoek naar de milieugevolgen:** breng voor elke variant, inclusief de voorkeursvariant, in beeld wat de milieueffecten zijn en wat ze bijdragen aan de ambities. Gebruik hier een zo concreet mogelijk beoordelingskader bij.
- **Een aanpak voor monitoring en evaluatie:** een aanzet voor een monitorings- en evaluatieplan om bij de uitvoering de milieugevolgen en de bijdrage aan de doelen te kunnen toetsen en waar nodig bij te kunnen sturen.

Besluitvormers en insprekers lezen in de eerste plaats de samenvatting van het MER. Daarom verdient dit onderdeel bijzondere aandacht. De samenvatting moet als zelfstandig document leesbaar zijn en een goede afspiegeling zijn van de inhoud van het MER.

In de volgende hoofdstukken beschrijft de Commissie in meer detail welke informatie het MER moet bevatten. Ze bouwt in haar advies voort op de Notitie Reikwijdte en Detailniveau voor Kamp Nieuw-Milligen¹ (verder: NRD). Ze herhaalt slechts punten die al in de NRD aan de

¹ Rijksvastgoedbedrijf, 18 augustus 2023. *Herinrichting Kamp Nieuw-Milligen. Notitie Reikwijdte en Detailniveau.*

orde komen als dat voor een goed begrip van het advies nodig is of als ze voorstelt de aanpak op onderdelen aan te passen.

Figuur 1: Huidige situatie Kamp Nieuw-Milligen (bron: Rijksvastgoedbedrijf, presentatie aan Commissie mer op 7 juni 2024).

Aanleiding MER

Het Korps Mariniers is gehuisvest in Doorn. In 2011 kondigt het Ministerie van Defensie een onderzoek aan naar de mogelijkheid om deze te verplaatsen naar Vlissingen en het voornemen om Kamp Nieuw-Milligen te gaan sluiten.² Na verschillende onderzoeken wijst het kabinet in 2020 Kamp Nieuw-Milligen als toekomstige locatie voor het Korps Mariniers aan. Dit terrein is al in gebruik als defensie terrein. Een deel van de gebouwen is zodanig verouderd dat nieuwbouw noodzakelijk wordt geacht om de verhuizing te faciliteren. Deze nieuwbouw past niet zonder meer binnen het huidige omgevingsplan, onder andere vanwege de nu toegestane bouwhoogte. Voor de herinrichting is een wijziging van het omgevingsplan nodig.

Het aanpassen van een kazerneterrein is niet opgenomen in Bijlage V bij het Omgevingsbesluit, zo staat in de NRD. De Commissie wijst erop dat, gelet op de aard en omvang van de ontwikkeling en de hoofdzakelijk groene omgeving, het voorgenomen project wel een stedelijk ontwikkelingsproject kan zijn (categorie J11 van Bijlage V bij het Omgevingsbesluit). In dat geval is een plan-MER vereist als het te wijzigen omgevingsplan kaders stelt voor de stedelijke ontwikkeling en/of een project-MER als het plan de ontwikkeling zelf toestaat. Daarnaast kan een plan-MER verplicht zijn wanneer het plan kan leiden tot negatieve effecten op beschermd natuurgebied (Natura 2000-gebied) en er een Passende beoordeling nodig is. Of dit het geval is, is nu nog niet bekend.

Volgens de Omgevingswet geldt voor plannen die alleen bestemd zijn voor defensie³ een uitzondering op de plan-mer-plicht: hiervoor is een plan-MER niet verplicht. Voor de project-mer-plicht geldt dit ook, mits het bevoegd gezag hiervoor een ontheffing verleent. Het Ministerie van Defensie kiest ervoor wel een MER op te stellen om het milieubelang een plek te kunnen geven in de besluitvorming.

Het Rijksvastgoedbedrijf bereidt namens het Ministerie van Defensie de herinrichting van Kamp Nieuw-Milligen voor. Zij heeft de gemeente Apeldoorn gevraagd om het omgevingsplan te wijzigen. Het college

² Beleidsbrief 32 733 nr. 44 van 31 augustus 2011.

³ Zie artikel 16.35 van de Omgevingswet waarin wordt gewezen op plannen of programma's voor nationale defensie.

van burgemeester en wethouders van Apeldoorn is initiatiefnemer van deze wijziging, de gemeenteraad is bevoegd gezag en besluit over de herziening van het omgevingsplan.

Rol van de Commissie

De Commissie is onafhankelijk, bij wet ingesteld en adviseert over de inhoud en de kwaliteit van het MER. Zij stelt voor ieder project een werkgroep samen van onafhankelijke deskundigen. Ze schrijft geen milieueffectrapporten, dat doet de initiatiefnemer. Het bevoegd gezag – in dit geval de gemeenteraad van Apeldoorn – besluit over de herziening van het omgevingsplan voor Kamp Nieuw-Milligen.

De samenstelling en de werkwijze van de werkgroep van de Commissie en verdere projectgegevens staan in bijlage 1 van dit advies. De projectstukken die bij het advies zijn gebruikt staan op de website. Deze zijn te vinden door nummer 3800 op www.commissiener.nl in te vullen in het zoekvak.

2 Samenvatting en leesbaarheid

Samenvatting

De samenvatting is het deel van het MER dat vooral wordt gelezen. Dit onderdeel verdient daarom bijzondere aandacht. De samenvatting moet een goede afspiegeling zijn van de inhoud van het MER en moet als zelfstandig document leesbaar zijn. Daarbij moet deze de belangrijkste zaken bevatten, zoals:

- de voorgenomen activiteit en de varianten daarvoor;
- de belangrijkste effecten voor het milieu en de leefomgeving bij het herinrichten van het terrein en het toekomstige gebruik;
- of er leemten in kennis zijn en hoe daar mee omgegaan wordt;
- de vergelijking van de varianten en de argumenten voor de selectie van het voorkeursalternatief.

Leesbaarheid

Vorm en presentatie dragen bij aan een goed leesbaar MER. Zorg voor:

- een navolgbaar MER met achtergrondgegevens in een bijlage;
- een verklarende woordenlijst, een lijst van gebruikte afkortingen en een literatuurlijst;
- goed leesbaar kaartmateriaal, met een duidelijke legenda en overzichtelijke tabellen;
- een overzichtelijke vergelijking van de varianten. Gebruik daarbij tabellen, figuren en kaarten.

3 Ambities, kaders en besluiten

3.1 Vertaal ambities naar concrete doelen

Vooruitlopend op de herinrichting van Kamp Nieuw-Milligen hebben de gemeente Apeldoorn, provincie Gelderland, Defensie en het RVB het Ruimtelijk Kader⁴ opgesteld en ondertekend.

⁴ Gemeente Apeldoorn, provincie Gelderland, Rijksvastgoedbedrijf en Ministerie van Defensie, 30 juni 2022. *Ruimtelijk Kader Marinierskazerne Nieuw-Milligen*.

Hierin hebben de partijen voor zes hoofdthema's⁵ de ambities en randvoorwaarden vastgelegd. Het Ruimtelijk Kader geeft hiermee veel sturing aan het plan, zoals voor de toegestane bouwhoogtes.

In paragraaf 3.2 van de NRD staan uitgangspunten voor de herinrichting. Deze zijn gebaseerd op het Ruimtelijk Kader en gaan over drie hoofdpunten:

- de functies die kazerne moet vervullen;
- de omvang en vormgeving van bebouwing en inpassing ervan in het landschap;
- de energietransitie, klimaatadaptatie en duurzaamheid.

Hieruit blijkt onder andere dat de kazerne energieneutraal moet zijn. Daarnaast gaat het RVB aandacht besteden aan mogelijkheden voor aanpassing aan veranderend klimaat (zoals de opvang van piekbuien en het voorkomen van hittestress). Ook wordt gestreefd naar het zoveel mogelijk gebruik maken van hernieuwbare of herbruikbare materialen.

De Commissie leest in de stukken terug dat goed wordt nagedacht over vormgeving van de toekomstige gebouwen en de inpassing daarvan. Het Ruimtelijk Kader biedt daarvoor een excellente basis. De betrokken partijen willen zo komen tot een plan waarin duidelijk is wat moet en wat mag.

Om in het MER passende varianten te kunnen onderzoeken, is het belangrijk dat het onderscheid tussen ambities, uitgangspunten en (harde) randvoorwaarden helder is. Vervolgens is een vertaling van de ambities naar zo concreet mogelijke doelen nodig. Dit biedt handvatten om te laten zien wat de varianten bijdragen aan de doelen (en dus ook de ambities). Hou bij de randvoorwaarden ook rekening met wet- en regelgeving en beleid (zie volgende paragraaf) en met afspraken waar de betrokken partijen nog aan werken, zoals het Kader voor Ruimtelijke Kwaliteit.

3.2 Kadern vanuit wet- en regelgeving en beleid

Geef in het MER aan welke wet- en regelgeving en welk beleid relevant zijn voor de nieuwe kazerne en of het plan kan voldoen aan de randvoorwaarden die hieruit voortkomen. Ga daarbij in ieder geval in op:

- Wetgeving en beleid over Natura 2000-gebieden en het Gelders Natuurnetwerk (GNN). Besteed daarbij niet alleen aandacht aan de huidige staat van deze gebieden, maar ook aan de voorwaarden om aan de instandhoudingsdoelstellingen te (blijven) voldoen. Betrek in ieder geval de natuurdoelanalyse voor het Natura 2000-gebied Veluwe⁶, het bijbehorende advies van de Ecologische Autoriteit⁷ en het Natura 2000-beheerplan voor het gebied.
- Besluit Bouwwerken Leefomgeving (BBL) en regelgeving voor eisen voor bijna energie-neutrale gebouwen (BENG).
- Rijksbeleid, zoals de Nationale Omgevingsvisie.

⁵ Bebouwing en landschap, erfgoed en archeologie, natuur en stikstof, verkeer en parkeren, milieu en gezondheid en energie en duurzaamheid.

⁶ Provincie Gelderland, 5 juni 2023. *Natuurdoelanalyse Veluwe (57) Eindconcept*.

⁷ Ecologische Autoriteit, 25 april 2024. *Advies over de Natuurdoelanalyse Veluwe, provincie Gelderland*. (www.ecologischeautoriteit.nl/adviezen/5123)

- Provinciaal en regionaal beleid, zoals de Gelderse Omgevingsvisie en de omgevingsverordening, het concept ontwerpprogramma Vitaal Landelijk Gebied Gelderland, de Visie voor een Bereikbaar Gelderland, Regionale Energiestrategie (RES), bodemenergiebeleid en de programma's van de Regio Stedendriehoek.
- Gemeentelijk beleid waaronder de Omgevingsvisie Apeldoorn, Bodemenergieplan en het Beeldkwaliteitsplan Agrarische enclave.
- Gebiedsspecifieke plannen en afspraken zoals het Ruimtelijk Kader en het in ontwikkeling zijnde Kader voor Ruimtelijke Kwaliteit.

Benoem ook andere plannen en besluiten die relevant (kunnen) zijn voor dit plan en nog in ontwikkeling zijn. Denk bijvoorbeeld aan het Nationaal Programma Ruimte voor Defensie waarin besluiten genomen gaan worden over activiteiten en voorzieningen van Defensie in Nederland. Leg uit of dit relevant is voor de (oefen)activiteiten van de kazerne en waarom dat het geval is, of juist niet.

3.3 Besluit(en)

De procedure voor de milieueffectrapportage wordt doorlopen voor een omgevingsplan. Daarnaast zullen andere besluiten genomen worden voor de realisatie van het voornemen. Geef aan welke besluiten dit zijn, wie daarvoor het bevoegde gezag is en wat globaal de planning is.

4 De voorgenomen activiteit, varianten en referentiesituatie

4.1 De voorgenomen activiteit

In de NRD staat dat het kazerneterrein een grondige wijziging ondergaat. Dat is nodig omdat het grootste deel van de gebouwen sterk verouderd is en renovatie niet mogelijk blijkt. Beschrijf in het MER welke veranderingen in ieder geval op en rond het terrein plaats gaan vinden. Dit overzicht moet voldoende houvast bieden om de milieugevolgen van het plan te kunnen beschrijven, zowel gedurende de herinrichting als in de gebruiksfase.⁸

Voor de realisatie van het plan wordt een groot aantal gebouwen gesloopt. Beschrijf en geef op kaart aan welke gebouwen en voorzieningen dit zijn en welke blijven bestaan. Geef ook aan welke onzekerheden hier in zijn.

Beschrijf de onderdelen van de gebiedsontwikkeling zo uitgebreid als nodig is om een goede vergelijking van de varianten op basis van doelbereik en (milieu)effecten mogelijk te maken. Beschrijf en onderbouw daarbij het ruimtelijk raamwerk en breng dit in beeld met duidelijke visualisaties en kaarten. Geef daarbij ook aan wat de configuratie van de hoogbouw is.

⁸ Ook in een zienswijze wordt gevraagd om inzicht in de toekomstige omvang van activiteiten en functies omdat deze relevant zijn voor de gevolgen voor de leefomgeving.

4.2 Een MER passend bij het te nemen besluit

Tijdens het locatiebezoek⁹ is aangegeven dat het omgevingsplan voor een deel van de activiteiten een meer 'gesloten' karakter gaat krijgen. Zo kan het plan bijvoorbeeld concrete eisen of randvoorwaarden vaststellen voor activiteiten waar externe veiligheid een rol speelt. Voor andere aspecten van het plan, zoals waar groenstructuren tussen de gebouwen komen, biedt het plan meer flexibiliteit. Het plan heeft voor deze onderwerpen dan een 'open' karakter.

Het MER moet aansluiten op het detailniveau van het te nemen besluit. Dat houdt in dit geval in dat de uitwerkingen in het MER (van de varianten en de effectbeoordeling) in informatie moet aansluiten op het karakter. Voor de open onderdelen van het omgevingsplan betekent dit dat de effecten een bandbreedte zullen hebben. In beide gevallen is het van belang dat het MER de maximale mogelijkheden van het plan in beeld brengt: dat is de situatie waarin alle ruimte die het plan biedt voor activiteiten daadwerkelijk ingevuld gaat worden.

4.3 Onderscheidende varianten passend bij de ambities

4.3.1 De voorgestelde varianten zijn gebaseerd op drie variabelen

De voorgestelde varianten verschillen in bouwhoogte, energieopwekking, parkeerlocatie en ontsluiting. Dit is ondergebracht in drie variabelen, zie tabel 1. Hier is voor gekozen omdat deze variabelen sturend zijn voor de inrichting van het gebied en de ruimte voor de verschillende functies en de ambities uit het Ruimtelijk Kader, zo staat in de NRD.

De Commissie ziet dat de herinrichting van Kamp Nieuw-Milligen een omvangrijk project is, waarbij de huidige inrichting vrijwel volledig op de schop zal gaan. De betrokken partijen werken gezamenlijk aan een functionele en toekomstbestendige kazerne. Daarbij willen ze de nieuwe kazerne landschappelijk inpassen, onder andere door compact te bouwen in combinatie met een goed doordachte inrichting van het terrein. Ook zijn er ambities om duurzaam te bouwen en voor energieneutraliteit.

⁹ Op 7 juni 2024 heeft de Commissie de locatie bezocht en hebben de gemeente, het Rijksvastgoedbedrijf en het Ministerie van Defensie het plan mondeling toegelicht.

Tabel 1: De te onderzoeken varianten Kamp Nieuw-Milligen zoals voorgesteld in de NRD (bron: NRD).

Varianten	Bouwooppervlak (maximale bouwhoogte)	Parkeren en mobiliteit	Duurzaamheid en energie
1a energieneutrale gebouwen	Passend binnen huidige hoogte bestemmingsplan	Parkeren op terrein KNM	Gebouwen energieneutraal
1b energieneutrale kazerne	Passend binnen huidige hoogte bestemmingsplan	Parkeren op terrein KNM	Kazerne inclusief gebouwen en gebruik energieneutraal,
1c energieneutrale kazerne + mobiliteit gedeeltelijk energieneutraal	Passend binnen huidige hoogte bestemmingsplan	Parkeren op terrein KNM	Kazerne energieneutraal en mobiliteit gedeeltelijk
2a gestapeld bovengronds parkeren	Gestapeld parkeren bovengronds	Parkeren op terrein KNM	Gebouwen energieneutraal
2b gestapeld ondergrondsparkeren	Gestapeld parkeren ondergronds	Parkeren op terrein KNM	Gebouwen energieneutraal
3a extern parkeren	Gestapeld bouwen bovengronds	Parkeren middels transferium	Gebouwen energieneutraal
3b optimalisatie ontsluiting en interne stromen	Gestapeld bouwen bovengronds	Ontsluiting op de N-weg en interne verkeersstromen	Gebouwen energieneutraal

4.3.2 Ontwikkel onderscheidende en ambitieuze varianten

De Commissie leidt uit de in de NRD voorgestelde varianten af dat de onderwerpen meervoudig ruimtegebruik, energie en mobiliteit leidend zijn. Daarbij constateert ze dat de gebruikte variabelen slechts beperkt invulling geven aan deze ambities. Het advies is om met (onderdelen van) de voorgestelde varianten een opzet te kiezen die meer onderscheid maakt tussen de minimale vereisten versus de (maximale) ambities. Dit kan door voor elk van de drie onderwerpen te onderzoeken in hoeverre de ambities maximaal zijn in te vullen en wat daarvan de gevolgen zijn, in vergelijking met een basisvariant. Hieronder is dit toegelicht.

Varianten energie

De voorgestelde varianten gaan uit van de gewenste ondergrens en aanvullende mogelijkheden. De vertaling naar een basisvariant en een ambitieuze variant kan er als volgt uitzien:

- **Basisvariant:** energie neutrale gebouwen (zoals de voorgestelde variant 1a).
- **Ambitieuze variant:** minimaal een energie neutrale kazerne (inclusief gebruiksfuncties en mobiliteit) met mogelijkheden voor energielevering (een combinatie van de voorgestelde varianten 1b en 1c).

Varianten meervoudig ruimtegebruik

Meervoudig ruimtegebruik is een randvoorwaarde, zo blijkt uit de NRD. De voorgestelde varianten geven hier alleen invulling aan door te variëren in bouwhoogte en gestapeld parkeren. De Commissie constateert dat hiermee kansen gemist worden bij het combineren van functies. Omdat voor de nieuwe kazerne vrijwel het gehele gebied op de schop gaat biedt de herontwikkeling bij uitstek kansen om meervoudig ruimtegebruik ambitieus te onderzoeken. Denk bijvoorbeeld aan:

- **Basisvariant:** combineren van functies binnen de huidige hoogte van het bestemmingsplan (zoals in de varianten 1a, 1b en 1c).
- **Ambitieuze variant:** sluit aan bij de suggestie uit het Ruimtelijk Kader om multifunctioneel en compact te bouwen. Combineer functies, beperk de oppervlakte aan bebouwing en verharding. Denk naast de gestapelde of ondergrondse parkeervoorzieningen (zoals de varianten 2a en 2b) bijvoorbeeld aan waterberging op of onder gebouwen en zoek daarbij naar maximale mogelijkheden. Landschappelijke inpassing blijft daarbij een randvoorwaarde.

Varianten mobiliteit

De varianten in de NRD beogen inzicht te geven in de verkeersveiligheid en leefbaarheid op en langs de direct aanliggende wegen. De Commissie wijst er op dat vooral de hoeveelheid verkeer en de aard daarvan hierop van invloed zijn. Het effect van het verplaatsen van de ontsluiting naar de Amersfoortseweg leidt niet zozeer tot minder verkeer, maar vooral tot verplaatsing ervan. Ongeacht de locatie van de ontsluiting is te verwachten dat extra verkeer de afwikkeling en veiligheid op het omliggende wegennet zal beïnvloeden.

De ligging (buiten stedelijk en ver gelegen van hoogwaardig openbaar vervoer) en de functie van het terrein (de kazerne) brengen met zich mee dat er naar verwachting een groot aandeel autoverkeer zal zijn voor woon-werk verplaatsingen. Dat betekent niet dat onderzoek naar de (on)mogelijkheden van openbaar vervoer, fietsen en lopen in deze fase niet zinvol is. Het maakt namelijk inzichtelijk wat dit op kan leveren (in termen van verkeersveiligheid en bereikbaarheid), welke andere besluiten hiervoor nodig zijn en wat de haalbaarheid hiervan is.¹⁰

- **Basisvariant:** uitgaand van keuzevrijheid voor mobiliteit. Het terrein is daartoe toegankelijk met de auto. Omdat de kazerne zal leiden tot extra verkeer is het zinvol om in deze variant ook rekening te houden met extra ontsluitingspunten (een verdere uitwerking van variant 3b).
- **Ambitieuze variant:** gebruik hiervoor de ladder van Verdaas¹¹, waaronder bijvoorbeeld mobiliteitsmanagement en het verbeteren/optimaliseren van de bereikbaarheid met duurzame mobiliteitsvormen zoals openbaar vervoer en fiets. Denk ook aan de optie om wél directe toegang tot het terrein te verlenen voor fiets en (PH)EV¹², maar níet of zeer beperkt voor overige auto's. Dit in combinatie met parkeervoorzieningen op een transferium met vervoer naar de kazerne, stallingen en oplaadpunten voor fiets en oplaadpunten voor elektrische auto en dergelijke (dit is een verdere uitwerking van variant 3a).

4.3.3 Voorkeursvariant

Werk in het MER een voorkeursvariant uit. Houd daarbij rekening met de geformuleerde doelen en beleid. Geef aan hoe en op basis waarvan het tot stand komt. Vermeld de (milieu)afwegingen en de optimalisaties die daarbij zijn gemaakt. Maak daarbij ook duidelijk

¹⁰ Zien wijzen benoemen de zorg over verkeersintensiteit en verkeersveiligheid, en vragen bijvoorbeeld mogelijkheden voor openbaar vervoer (waaronder een extra treinstation) en meerdere en/of andere inritten.

¹¹ Deze mobiliteitsladder heeft 7 treden, met van onder naar boven: ruimtelijke ordening, prijsbeleid, openbaar vervoer, mobiliteitsmanagement, benutting, aanpassing aan de bestaande infrastructuur, nieuwe infrastructuur.

¹² PHEV staat voor Plug-in Hybrid Electric Vehicle; EV voor volledig elektrisch.

op welke onderdelen keuzevrijheid bestaat en waar niet en hoe dit doorwerkt in het karakter van het omgevingsplan (open of gesloten).

Geef aan welke milieumaatregelen de uiteindelijk gekozen voorkeursvariant bevat en wat de effectiviteit daarvan is. Vergelijk de milieueffecten van de voorkeursvariant met de in het MER onderzochte varianten. Hierdoor wordt het voor besluitvormers, belanghebbenden en omwonenden duidelijk hoe het plan is geoptimaliseerd.

4.4 Referentiesituatie

Beschrijf de bestaande toestand van het milieu in het studiegebied. Beschrijf ook de te verwachten milieutoestand als gevolg van de autonome ontwikkeling, als referentie voor de te verwachten milieueffecten. Daarbij wordt onder de 'autonome ontwikkeling' verstaan: de toekomstige milieutoestand zonder dat de voorgenomen activiteit of één van de varianten doorgaat. Ga bij beschrijving van deze ontwikkeling uit van te verwachten veranderingen in de huidige activiteiten in het studiegebied en van nieuwe activiteiten waarover reeds is besloten.

Voor de referentiesituatie moet worden gekeken naar het werkelijke gebruik: het gebruik in de huidige situatie. Dat het huidige omgevingsplan intensiever gebruik toe kan staan is voor de referentiesituatie niet relevant. Wanneer het werkelijke gebruik sterk afwijkt van het toegestane gebruik is het extra belangrijk te onderbouwen welke activiteiten tot de referentiesituatie behoren en welke niet. Als de verkeerde referentiesituatie wordt gekozen worden de effecten van het plan namelijk onder- dan wel overschat.

5 Bestaande milieusituatie en milieugevolgen

Bepalen van effecten en vergelijken van varianten

De milieueffecten van de varianten moeten onderling én met de referentiesituatie worden vergeleken. Doel van de vergelijking is laten zien in hoeverre de varianten andere effecten veroorzaken. Vergelijk bij voorkeur op grond van kwantitatieve informatie en betrek daarbij de doelstellingen en de grens- en streefwaarden van het milieubeleid.

Geef daarnaast voor iedere variant aan in welke mate de gestelde doelen kunnen worden gerealiseerd. Gebruik ook hiervoor eenduidige en, zo veel als mogelijk, kwantificeerbare toetsingscriteria.

Onderbouw de keuze van de rekenregels/-modellen en van de gegevens waarmee de gevolgen van het project worden bepaald. Ga ook in op de onzekerheden in deze bepaling. Onderscheid daarbij onzekerheden in de kwaliteit van de gegevens (bron, ouderdom, betrouwbaarheid, en dergelijke) en in de gehanteerde rekenregels/-modellen (afleiding en bandbreedte van kritische parameterwaarden, modelkalibratie en dergelijke). Vertaal dit zo mogelijk in een bandbreedte voor de genoemde gevolgen en geef aan wat dit betekent voor de vergelijking van de varianten.

Aanleg- en gebruiksfase

Maak onderscheid in de impact die de aanleg van de kazerne kan hebben op de omgeving en de effecten in de gebruiksfase. Maak daarvoor duidelijk welke activiteiten plaats gaan vinden in de aanlegfase en wat daarvan de effecten zijn. Denk aan hinder door geluid en trillingen bij het slopen van bestaande gebouwen en het saneren van de grond. Ook zal er sprake zijn van (bouw)verkeer van en naar het terrein.

In de gebruiksfase zijn niet alleen activiteiten op het terrein zelf relevant, maar ook eventueel activiteiten daarbuiten. Beschrijf in het MER ook welke effecten in dat geval op kunnen treden.

5.1 Verkeer en vervoer

Inzicht in de huidige en de toekomstige situatie

Beschrijf welke knelpunten er in de huidige situatie zijn en in de toekomstige situatie (kunnen) ontstaan. Denk daarbij aan het kruisen van verschillende verkeersstromen zoals gemotoriseerd verkeer met kwetsbare verkeersdeelnemers of het ontstaan onoverzichtelijke of onveilige situaties op piekmomenten. Daarbij gaat het om situaties zowel op de kazerne zelf als daarbuiten.

Informatie die in dat kader relevant kan zijn is bijvoorbeeld een omschrijving van het transport van en naar de inrichting (verkeersintensiteiten en routes) in de referentiesituatie en voor de varianten, en een weergave daarvan op kaart. Laat daarbij zien van welk type vervoermiddelen gebruik wordt gemaakt en wat de aard van het verkeer van en naar de kazerne is (personenvervoer, vrachtverkeer, militair verkeer en dergelijke). Geef schematisch weer waar toegangspoorten zijn en welke verkeersstromen daar wel of niet gebruik van kunnen maken. Maak duidelijk of en in welke situaties sprake kan zijn van piekmomenten, bijvoorbeeld de ochtend- of avondspits, missies en/of vakanties.

Breng in beeld wat de ruimtebehoefte voor parkeren en stallen is, zoals voor personenauto's, defensiematerieel en overig materieel en fietsen. Maak inzichtelijk welk deel van de parkeerbehoefte op het terrein zelf plaats zal vinden en welk deel erbuiten en waar dat zal zijn. Maak ook duidelijk hoe het vervoer van en naar een externe parkeerlocatie plaats gaat vinden.

Bepalen van effecten

De meest gedegen manier om *regionale effecten* te bepalen is om dit met een (statisch) verkeersmodel door te rekenen. Dat is ook gebruikelijk bij MIRT verkenningen en MER studies.

De meest gedegen manier om *lokale effecten* te bepalen is om de verkeersgeneratie te berekenen en dan de effecten op het lokale wegennet te onderzoeken, eventueel in combinatie met het gebruik van het verkeersmodel. Focus bij het in beeld brengen van de effecten op het autoverkeer in het lokale wegennet. Geef, waar dat van toepassing is, aan of er knelpunten ontstaan met kwetsbare verkeersdeelnemers. Ga hierbij specifiek in op het aspect verkeersveiligheid. Onderzoek welke mitigerende maatregelen eventuele knelpunten kunnen verbeteren.

Gebruik voor beide typen effecten actuele verkeersprognosemodellen en geef een toelichting op de uitgangspunten van en de aannames in het gebruikte model voor dit plan. Laat zien hoe de verkeersafwikkeling plaatsvindt tijdens de ochtend- en avondspitsperiode (in aantal voertuigen/uur) en de I/C-verhoudingen op de belangrijkste kruispunten. Laat ook zien hoe de bereikbaarheid en ontsluiting van de kazerne tijdens calamiteiten wordt gegarandeerd.

Bij variant 3a wordt ingezet op het extern parkeren van personenauto's op een transferium. Onderbouw welk deel van de auto's op het transferium geparkeerd gaan worden en maak daarbij gebruik van ervaringen bij andere transferia.

Gebruik de informatie over de toekomstige verkeersstromen ook om de invloed op de leefomgeving in beeld te brengen (zie ook paragraaf 5.5 van dit advies).

De Commissie adviseert om de resultaten uit het onderzoek te gebruiken en te vertalen naar maatregelen om bij de inrichting positief bij te dragen aan de verkeersveiligheid. Denk bijvoorbeeld aan:

- het aantal toegangspoorten (een of meerdere), waarbij ook onderscheid gemaakt kan worden in gebruiksgroepen per toegangspoort en de locaties van de poorten;
- de inrichting van de toegangen (hoeveel ruimte is daarvoor nodig?).

5.2 Energie

Om een variant te beoordelen op het aspect energie is niet alleen de verwachte hoeveelheid opgewekte duurzame energie van belang, maar ook de energievraag. Breng daarom (per variant) de energiebehoefte en de verwachte energieopbrengst in beeld. Onderbouw daarmee in hoeverre de kazerne energieneutraal wordt. Door de ambitie concreet te maken wordt duidelijk of hier aan voldaan kan worden en welke specifieke maatregelen daar voor nodig zijn.

Denk bij energiebehoefte aan het verwachte energiegebruik voor ruimteverwarming, ruimtekoeling, warm tapwater, ventilatie en verlichting. Door dit in orde grootte te benoemen, is in te schatten wat de effecten zijn van de voorzieningen die nodig zijn om invulling aan de energievraag te geven.

Laat zien welke mogelijkheden er bij de varianten gebruikt worden om energie op te wekken. De Commissie adviseert om ook de mogelijkheden voor WKO (Warmte Koude Opslag) te onderzoeken. Neem in het MER ook een beschouwing op over de risico's voor netcongestie en de eventuele gevolgen daarvan voor de kazerne en de omgeving.

Er zijn verschillende methoden om de duurzaamheid van de gebouwen op het gebied van energie te beoordelen. Voorbeelden zijn BENG, BREEAM of een GPR-score. Gebruik in het MER één zo veel mogelijk omvattend systeem met bijbehorende normen om de duurzaamheid te beoordelen. Maak duidelijk welke aspecten daarmee niet gedekt zijn en licht toe hoe die beoordeeld zijn. Ga bij het beoordelen van het project niet alleen uit van de rol van de gevel bij energieverlies, maar ook naar de manier waarop de kern van het gebouw helpt bij een goede score in de verschillende kwaliteitssystemen.

5.3 Klimaat

Klimaatdoelstellingen

Geef aan welke randvoorwaarden het nationale, provinciale, gemeentelijke en sectorale beleid ten aanzien van klimaatmitigatie en –adaptatie stelt aan het plan. Verwijs hierbij naar de relevante beleidsnota's, convenanten et cetera en instrumenten op dit gebied.

De Commissie adviseert om te kijken naar een robuuste inrichting op de lange termijn, ook vanwege de onzekerheden door klimaatverandering. Ga daarbij uit van de klimaatscenario's van het KNMI en de (mogelijke) betekenis daarvan voor Kamp Nieuw–Milligen. Geef een doorkijk voor de situatie in 2050 en daarna (jaar 2100). Geef op basis daarvan aan in welke mate aanvullende maatregelen het plan beter bestand kunnen maken tegen de gevolgen van klimaatverandering.

Klimaatmitigatie

De Commissie adviseert om het beoordelingskader aan te vullen met het aspect CO₂-uitstoot. Breng de belangrijkste bronnen van broeikasgasuitstoot globaal in kaart, zowel in de aanleg- als gebruiksfase. Bepaal de CO₂-uitstoot door mobiliteit. Onderzoek de effecten van energiegebruik in de gebouwde omgeving in relatie tot CO₂-uitstoot. Ga in op de effecten van mobiliteitsvarianten, energiebronnen en energiegebruik. Kijk in dit onderdeel, waar mogelijk, ook naar emissies die aan materiaalgebruik gebonden zijn.

Klimaatadaptatie

Geef aan welke maatregelen worden ondernomen voor klimaatadaptatie. Denk daarbij aan:

- **Waterkwantiteit en –kwaliteit:** gebruik daarvoor de informatie uit de klimaatstresstesten over wateroverlast, hitte, droogte en overstroming. Benut daarnaast de actuele informatie uit de KNMI-klimaatscenario's, met betrekking tot wateroverlast en droogte. Ga ook op de mate waarin regenwater wordt vertraagd, afgevoerd, verzameld en/of hergebruikt. Dit geldt ook voor de verhouding 'verhard versus groen'. Beschrijf deze aspecten en beoordeel deze waar mogelijk kwantitatief.
- **Hittestress:** in het beoordelingskader in de NRD staat dat dit kwalitatief wordt beoordeeld. De Commissie adviseert om de temperatuurstijging bij voorkeur kwantitatief in beeld te brengen. Beschrijf de mogelijkheden om hittestress te voorkomen of te verminderen (minder verharding, materiaalkeuze, schaduwwerking en zonweringsmogelijkheden).

Dakoppervlak kan op verschillende manieren duurzaam ingezet worden. Groene daken houden water langer vast en zorgen voor verkoeling. Zonnepanelen wekken duurzame energie op. Laat zien in hoeverre sprake is van een dubbelfunctie voor daken (klimaat, verblijf, energie, groen) en wat dat betekent voor de klimaatadaptatie en de energietransitie. Ga daarbij in op vragen als: zijn zonnepanelen denkbaar op de groene daken? Houden zij dan nog water vast? Verkoelen groene en natte daken de panelen zodanig dat zij efficiënter zijn?

Laat zien hoe de afvoer van hemelwater plaats gaat vinden en hoe daarbij rekening wordt gehouden met piekbuien.

5.4 Landschap en erfgoed

In voorbereiding op het plan zijn al verschillende onderzoeken uitgevoerd om de landschappelijke en cultuurhistorische waarden in en rond de kazerne in beeld te brengen. Hiermee leggen de betrokken partijen een goede basis voor het verdere ontwerpproces en voor de effectbeoordeling.

Landschap en ruimtelijke kwaliteit

Gebruik bestaande onderzoeken en beleidsdocumenten om in het MER systematisch de aanwezige landschappelijke waarden en kernkwaliteiten te beschrijven. Maak duidelijk welke waarden door het plan worden beïnvloed. Beschrijf ook hoe het plangebied op dit moment door gebruikers (zoals agrariërs en omwonenden) wordt beleefd en hoe deze beleving verandert door het plan.

Gebruik hiervoor visualisaties vanuit verschillende standpunten, zodat inzichtelijk wordt wat de beoogde bouwhoogte en –locaties betekenen voor de beleving van het landschap. Benoem de positieve en de negatieve effecten afzonderlijk zodat dit onderscheid duidelijk is.

Geef in het MER aan hoe het plan een bijdrage kan leveren aan de ruimtelijke kwaliteit. Refereer hierbij aan het Ruimtelijk Kader en vooral ook aan het nog af te ronden Kader voor de Ruimtelijke Kwaliteit. Dit laatste kader zal leidraad zijn voor alle ruimtelijk betrokken partijen: de welstandscommissie, de partij die het ontwerp gaat opstellen en realiseren, en de opdrachtgever zelf. Daarmee is dit een cruciaal document voor het ontwerp- en realisatieproces.

Erfgoed en cultuurhistorie

Het cultuurhistorisch onderzoek uit 2022¹³ geeft een zeer compleet beeld van de historie van Kamp Nieuw-Milligen en de aanwezige erfgoedwaarden op het terrein. Neem aan de hand van dit onderzoek in het MER een overzicht op van het cultureel erfgoed (archeologie, gebouwd erfgoed en cultuurlandschap). Geef op kaart aan welke gebouwen als erfgoed aangemerkt worden en of anderszins een waardevolle status hebben. Laat zien in welke mate hergebruik of transformatie van deze gebouwen mogelijk is.

De Commissie adviseert om bij het bepalen van de effecten van de nieuwe ontwikkelingen niet alleen naar de fysieke monumenten te kijken, maar ook de bredere omgeving waarin deze monumenten zich bevinden. Besteed aandacht aan de randvoorwaarden die worden gesteld aan de nieuwbouw in dit gebied.

Archeologie

Wanneer uit bureauonderzoek blijkt dat er mogelijk archeologische vindplaatsen aanwezig zijn, stel dan door veldonderzoek vast of dit inderdaad zo is. Uit het MER moet blijken wat de omvang en begrenzing van eventuele archeologische vindplaatsen is en of deze het waard zijn om te behouden.¹⁴

¹³ Lara Voerman en Johanna van Doorn, mei 2022. *Kamp Nieuw-Milligen Uddel. Cultuurhistorisch onderzoek met waardstelling.*

¹⁴ Hiertoe dienen voor het MER de onderzoeksstappen 'bureauonderzoek', 'inventariserend veldonderzoek karterende fase' en 'inventariserend veldonderzoek waarderende fase' te worden doorlopen, voorzover de resultaten van de voorafgaande onderzoeksstap hier aanleiding toe geven.

5.5 Leefomgeving en gezondheid

Op de kazerne wordt in de toekomst gewerkt én gewoond. Dat betekent dat de effectbeoordeling zowel in moet gaan op de gevolgen voor de omgeving van het terrein, als voor de leefomgeving en gezondheid op het terrein zelf. Naast gezondheidsbescherming is ook gezondheidsbevordering relevant. Werk het criterium woonkwaliteit daarom verder uit zodat duidelijk is welke aspecten een rol spelen bij het bepalen van de woonkwaliteit en hoe dit meeweegt bij het toekennen van een score.

Gezondheidsbescherming gaat in ieder geval over geluid, trillingen en luchtkwaliteit. Kijk daarbij naar het totaalplaatje van de kazerne en houd er rekening mee dat duurzame technieken zoals lucht- of waterwarmtepompen geluid en trillingen kunnen veroorzaken en kunnen bijdragen aan hittestress in de zomer.

Geluid

Beschrijf de bronnen (zoals verkeer op de provinciale wegen, transportbewegingen op het terrein zelf, activiteiten die onder de noemer 'industrielawaai' vallen en schietgeluid) en hun geluidemissies. Geef kwantitatief en op kaart weer hoe hoog de geluidbelasting is door de verschillende bronnen en cumulatief op het kazerneterrein zelf en daarbuiten, ook op de verschillende bouwhoogten.

Geef het te verwachten aantal ernstig gehinderden en ernstig slaapverstoorden. Geef ook op kaart de geluidbelasting en de toe- en afname daarvan aan op de gevel van bestaande woningen in (de omgeving van het) plangebied. Geef ook voor deze woningen het aantal te verwachten ernstig gehinderden en ernstig slaapverstoorden en de verandering daarin. Toets de geluidbelastingen aan de grenswaarden, de WHO-advieswaarden en de doelstellingen uit gemeentelijk en provinciaal beleid en het Ruimtelijk Kader.

Ook in de situatie dat de geluidbelasting onder de normen blijft, is vanuit gezondheidsoogpunt minimaal één rustige zijde van een woning aan te bevelen. Beoordeel daarom in hoeverre woonvertrekken op de kazerne beschikken over een rustige zijde en buitenruimte. Beschrijf en onderbouw de effectiviteit van noodzakelijk te nemen mitigerende maatregelen.

Luchtkwaliteit

Beschrijf de bronnen die relevant zijn voor emissies naar de lucht en laat zien wat dit betekent voor de concentraties van fijnstof (PM₁₀ en PM_{2,5}) en stikstofdioxide, ook onder de grenswaarden. Presenteer de resultaten in contourenkaarten van maximaal 1 µg/m³ en geef aan of er sprake is van woningen, woonverblijven of andere gevoelige bestemmingen die binnen de verschillende contouren komen te liggen.

Geef voor bestaande woningen aan of deze te maken krijgen met een andere (lagere of hogere) concentratie luchtverontreiniging in stappen van 1 µg/m³. Beoordeel de bijdrage aan de achtergrondconcentratie en toets de concentratie aan de grenswaarden en de WHO advieswaarden.

Externe veiligheid

De NRD geeft aan dat de invloed op de risicocontouren wordt onderzocht, onder andere door middel van plaatsgebonden risico's en groepsrisico's. Laat daarbij zien welke kwetsbare objecten of risicovolle inrichtingen in de omgeving aanwezig zijn.

Ga bij de effectbeoordeling niet alleen uit van permanente / vaste locaties die relevant zijn voor de risicocontouren, maar ook voor tijdelijke situaties zoals oefeningen of (de voorbereiding op) transport.

5.6 Natuur

Maak een globale analyse van het studiegebied en geef zo een algemeen beeld van de natuurwaarden, de verschillende habitattypen, de aanwezige soortgroepen en hun onderlinge relaties in het studiegebied. Geef vervolgens aan voor welke dieren en planten aanzienlijke gevolgen vanwege het voornemen en de varianten te verwachten zijn, wat de aard van de gevolgen is en wat deze gevolgen voor de populaties betekenen. Het gaat om zowel negatieve als positieve effecten. Beschrijf mitigerende en/of compenserende maatregelen die eventuele aantasting kunnen beperken of voorkomen.

Beschermde natuurgebieden

Het terrein ligt midden in het natuurgebied Veluwe. Dit gebied is aangewezen als Natura 2000-gebied en het maakt deel uit van het Gelders Natuurnetwerk (GNN). Een deel van het terrein behoort hier ook toe en valt daarmee onder de betreffende beschermingsregimes.

Dit houdt in dat duidelijk moet zijn welke natuurwaarden aanwezig zijn en welke doelen nagestreefd worden voor deze natuurgebieden onder de verschillende beschermingsregimes. Vervolgens moet duidelijk zijn in hoeverre de herinrichting gevolgen heeft voor de natuur, of dit maatregelen vereist en of deze mogelijk zijn. Houd hierbij rekening met externe werking, ook voor het GNN, omdat in het MER alle aanzienlijke milieugevolgen van het voornemen en de varianten moeten staan.

Stikstofdepositie

Delen van de Veluwe zijn zeer stikstofgevoelig en overbelast. Uit de Natuurdoelanalyse voor dit Natura 2000-gebied blijkt dat een hoge stikstofdepositie een overheersende negatieve factor is. In de NRD staat dat de stikstofdepositie als gevolg van het voornemen zal worden berekend door middel van Aeries-berekeningen. Dit moet gebeuren voor zowel de aanlegperiode als voor de gebruiksfase. Ga na of het project leidt tot (tijdelijke) extra stikstofdeposities en in welke mate deze het bestaande probleem beïnvloeden.

Houd daarbij rekening met veranderingen die buiten het terrein zelf op kunnen treden en daardoor invloed kunnen hebben op ook andere Natura 2000-gebieden en gebieden die tot het Natuurnetwerk Nederland behoren. Bijvoorbeeld doordat het plan leidt tot een toename van (bouw)verkeer op omliggende wegen.

Beschermde soorten

Beschrijf welke door de wet beschermde soorten te verwachten zijn in het studiegebied, waar zij voorkomen en welk beschermingsregime voor de betreffende soort geldt. De omvang van het studiegebied wordt bepaald door de reikwijdte van de effecten. Ga in op de mogelijke

gevolgen van het voornemen voor deze beschermde soorten en bepaal of verbodsbepalingen overtreden kunnen worden, zoals het verbod op het verstoren van een vaste rust- of verblijfplaats. Geef aan of en in hoeverre de staat van instandhouding van de betreffende soort verslechtert. Beschrijf mogelijke en/of nodige mitigerende en/of compenserende maatregelen om negatieve effecten te voorkomen of te verminderen. Maak zo aannemelijk dat het plan uitvoerbaar is binnen de kaders van de natuurwetgeving.

Passende beoordeling

Om te bepalen of een Passende beoordeling verplicht is, moeten de effecten van het plan worden vergeleken met de referentiesituatie. Deze referentiesituatie is anders dan voor de referentiesituatie voor de overige onderzoeken in het MER, omdat de autonome ontwikkeling geen rol speelt voor de Passende beoordeling. Wel moet ook hier worden gekeken naar het huidige feitelijke gebruik.

Wanneer negatieve effecten op Natura 2000-gebieden of soorten niet zijn uit te sluiten, is een Passende beoordeling verplicht waarin wordt aangetoond dat de natuurlijke kenmerken van de gebieden niet aangetast worden. De Commissie adviseert om deze als bijlage op te nemen in het MER, zodat alle milieu-informatie bij elkaar staat. Is aantasting niet uitgesloten, dan is het doorlopen van een ADC-toets noodzakelijk¹⁵. Geef hiervan een aanzet in het MER, zodat de uitvoerbaarheid van het plan aannemelijk wordt.

Gevolgen voor biodiversiteit

Het plan biedt kansen voor versterking van niet-juridisch beschermde natuurwaarden in het gebied. Geef aan of en op welke wijze deze kansen zullen worden benut en wat daarbij de ecologische potenties zijn.

6 Overige onderwerpen

6.1 Leemten in milieu-informatie

Laat zien over welke milieuaspecten er onvoldoende informatie is door gebrek aan gegevens. Spits dit toe op milieuaspecten die in verdere besluitvorming een belangrijke rol spelen, zodat de consequenties van het tekort beoordeeld kunnen worden. Geef ook aan of dat wat ontbreekt op korte termijn kan worden ingevuld.

6.2 Onzekerheden en monitoring en evaluatie

Onzekerheden

Het MER moet de milieuaspecten benoemen waarvoor effectschattingen erg onzeker zijn of waarover onvoldoende gegevens beschikbaar zijn.

¹⁵ De ADC-toets bestaat op grond van artikel 10.24 lid 2 van het Besluit kwaliteit leefomgeving uit de volgende vragen: A: is er een alternatieve oplossing voorhanden? D: dient de activiteit een dwingende reden van groot algemeen belang? C: zijn compenserende maatregelen mogelijk om de gevolgen teniet te doen?

Spits de bespreking toe op milieuaspecten die in de verdere besluitvorming een belangrijke rol spelen, zodat de consequenties van het tekort kunnen worden beoordeeld. Geef ook aan of en hoe belangrijke, ontbrekende informatie op korte termijn kan worden ingevuld.

Aanpak voor monitoring en evaluatie

De Commissie adviseert om het beoordelingskader van het MER te gebruiken voor het opzetten van een monitorings- en evaluatieprogramma, om daarmee de langjarige ontwikkeling te monitoren, te toetsen aan de ambities en doelen en de milieueffecten te volgen. Ga hierbij in op aspecten die voor de directe omgeving van belang zijn, zoals geluid en verkeershinder.

Geef aan wat de frequentie van monitoring en evaluatie is en wie verantwoordelijk is. Geef ook aan welke maatregelen er achter de hand zijn indien niet aan (de ondergrenzen van) de opgestelde ambities en doelen worden voldaan. Beschrijf wat de milieueffecten zijn van deze maatregelen achter de hand. De Commissie geeft in overweging om het monitoringsplan zo veel als mogelijk aan te laten sluiten op eerder gemaakte monitorings- en evaluatieplannen, zoals vanuit de Omgevingsvisie Apeldoorn.

BIJLAGE 1: Projectgegevens

Advies van de Commissie over het op te stellen MER

De Commissie bestaat uit een werkgroep van deskundigen. Deze werkgroep geeft aan welke onderwerpen naar zijn mening moeten worden behandeld in het MER en met welke diepgang. Om zich goed op de hoogte te stellen van de situatie heeft de werkgroep het gebied bezocht waar milieugevolgen kunnen optreden. Meer informatie over de [Commissie](#) en over haar [werkwijze](#) vindt u op onze website.

Samenstelling van de werkgroep

Bij dit project bestaat de werkgroep uit:

ing. Jan van der Grift

drs. Benno Schepers

ing. Pleun Smits

ir. Harry Webers (voorzitter)

drs. Aletta Lüchtenborg (secretaris)

Besluit waarvoor dit milieueffectrapport wordt opgesteld

Omgevingsplan

Waarom wordt hiervoor een milieueffectrapport opgesteld?

Voor projecten die grote milieugevolgen kunnen hebben, kan in Nederland een milieueffectrapport (MER) vereist zijn. Uit [Bijlage V van het Omgevingsbesluit](#) onder de Omgevingswet volgt om welke projecten het gaat. Voor deze procedure kan het project J11 “stedelijk ontwikkelingsproject” van toepassing zijn. Een MER is mogelijk ook nodig omdat effecten op Natura 2000-gebieden optreden die in een Passende beoordeling moeten worden beschreven. Voor plannen die alleen bestemd zijn voor nationale defensie geldt een uitzondering op de plan-MER-plicht. Het ministerie van Defensie kiest ervoor wel een MER op te stellen om het milieubelang een plek te geven in de besluitvorming.

Bevoegd gezag besluit

Gemeenteraad van Apeldoorn

Initiatiefnemer besluit

College van burgemeester en wethouders van de gemeente Apeldoorn

Bevoegd gezag mer-procedure

College van burgemeester en wethouders van de gemeente Apeldoorn

Heeft de Commissie ook zienswijzen en adviezen bij haar advies betrokken?

De Commissie heeft alle zienswijzen en adviezen gelezen die het bevoegd gezag tot en met 10 juli 2024 heeft toegestuurd. Ze heeft ze in haar advies verwerkt, voor zover relevant voor het MER.

Waar vind ik de stukken die de Commissie heeft gebruikt?

U vindt de projectstukken die bij het advies zijn gebruikt, door op www.commissiemer.nl projectnummer [3800](#) in te vullen in het zoekvak.

Commissie voor de milieueffectrapportage

A. v. Schendelstraat 760
3511 MK Utrecht

t 030-2347666
e info@commissiemer.nl
w commissiemer.nl

